

Onderwerp Preventief Interventie Team jeugd	
Nummer	2019/319231
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma	2.2 Voorzieningen Jeugd
Afdeling	Jeugd, Onderwijs en Sport
Auteur	Wierda, Tijn
Telefoonnummer	023-5115099
Email	twierda@haarlem.nl
Kernboodschap	Met deze informatienota wordt motie 27 beantwoord: “Heeft het concept van het Preventief Interventie Team (PIT) een meerwaarde voor Haarlem?” Met deze motie werd het college verzocht te onderzoeken of de Amsterdamse PIT aanpak een meerwaarde heeft voor Haarlem. De aanpak is gericht op kinderen met (ernstige) gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd (6-12jr) waarbij hulp en begeleiding veel effectiever is dan op latere leeftijd. De aanpak is ontwikkeld om instroom van jongeren in de Amsterdamse TOP600 te voorkomen. De PIT aanpak is ontwikkeld o.b.v. de meest actuele wetenschappelijke kennis over ontwikkelingsstoornissen en is bewezen effectief (succespercentage 70%, t.o.v. 50% vergelijkbare trajecten). Met de PIT aanpak wordt een aanzienlijke kostenbesparing gerealiseerd. Voorkomen van een uithuisplaatsing bespaart de gemeente €60.000, voorkomen van gesloten jeugdhulp bespaart de gemeente €100.000. Nog afgezien van het voorkomen van de negatieve maatschappelijke impact. In Haarlem bestaat nog geen vergelijkbaar aanbod voor de PIT doelgroep. De PIT aanpak is, met hulp en begeleiding van de PIT Amsterdam, goed over te dragen naar de Haarlemse situatie. De PIT aanpak is daarom een goede aanvulling op het Haarlemse hulpaanbod voor deze moeilijk bereikbare gezinnen.
Eerdere besluitvorming	N.v.t.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter bespreking naar de commissie Samenleving, als reactie op de Motie 27: Heeft het concept van het PIT een meerwaarde voor Haarlem? In de programmabegroting voor 2020 is een investering van €150.000 opgenomen (onder beleidsveld 2.2 Voorzieningen Jeugd) om te starten met 2 PIT medewerkers in Haarlem Oost en Schalkwijk. Hiermee kunnen 20 kinderen/gezinnen bediend worden. Deze PIT aanpak zal dan in samenhang met het project ‘Doorbraak in gezinnen met complexe en meervoudige problematiek’ uitgevoerd worden (zie ook Voorstel SD 6 in bijlage ‘Uitwerking taakstellingen’ bij Programmabegroting 2020). Gezamenlijk zullen deze projecten een aanzienlijke besparing opleveren.
Besluit College d.d. 15 oktober 2019	Het college stelt de informatienota t.b.v. de commissie Samenleving vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

In juni 2017 is door de gemeenteraad Motie 27: “Heeft het concept van het PIT een meerwaarde voor Haarlem?” aangenomen. In deze nota worden de aanpak van het Preventief Interventie Team (PIT) en het onderzoek naar de meerwaarde van de PIT aanpak voor Haarlem beschreven. Een uitgebreide beschrijving van de PIT aanpak en de verkenning hiervan voor Haarlem is opgenomen in de bijlage 1.

1. Kernboodschap

De PIT aanpak is preventief en effectief

De PIT aanpak heeft een sterke preventieve werking en is gericht op kinderen met (ernstige) gedragsproblemen in de basisschool leeftijd (6-12 jaar) waarbij hulp en begeleiding veel effectiever is dan op latere leeftijd (zie ook *In de Nesten* bijlage 2). De aanpak is ontwikkeld o.b.v. de meest actuele wetenschappelijke kennis over ontwikkelingsstoornissen, en is bewezen effectief te zijn (succespercentage 70%, t.o.v. 50% vergelijkbare trajecten).

De PIT aanpak is kostenbesparend en draagt bij aan de leefbaarheid in Haarlem

Met de PIT aanpak met extra tijd en aandacht voor het motiveren en overtuigen van ouders en kinderen worden gezinnen bereikt en geholpen die nu vaak geen hulp vragen of accepteren. Dit is intensieve ‘bemoeizorg’ voor een moeilijke doelgroep, waar de huidige CJG-coaches met hun ‘gedragen-plan’ benadering vooralsnog niet bij aansluiten. Met de PIT aanpak wordt tijdig de goede hulp geboden en worden kostbare gedwongen hulpverlening, zoals ondertoezichtstellingen, en kostbare strafmaatregelen voorkomen. Het voorkomen van 1 uithuisplaatsing bespaart de gemeente Haarlem gemiddeld € 60.000. De kosten voor plaatsing in een gesloten jeugdhulpinstelling kunnen oplopen tot € 100.000 per jaar. Wanneer jongeren een criminele loopbaan ontwikkelen lopen de maatschappelijke kosten op tot wel €300.000 (zie ook *Financieel Rendement PIT* in bijlage 3). De PIT aanpak is hierdoor kostenbesparend. Bovendien wordt de problematiek in de kiem gesmoord, waardoor maatschappelijke kosten van criminaliteit en overlast, maar ook van schooluitval lager zullen zijn. Maatschappelijke kosten voor een jongere in de Haarlemse Persoons Gerichte Aanpak (PGA) zijn aanzienlijk. Het verminderen van instroom in de PGA m.b.v. PIT aanpak zal een aanmerkelijke besparing opleveren voor Politie, Justitie en de Gemeente (Veiligheid en Handhaving en Jeugdhulp) (zie ook *Financieel Rendement PIT* in bijlage 3).

De PIT aanpak pakt problemen grondiger aan én levert beter passende hulp

Met de uitgebreide screening kan beter op maat bepaald worden wat per kind nodig is (zie *Voortgangsrapportage Screening* in bijlage 4). Zo worden de onderliggende (psychische) problemen voor de gedragsproblemen in kaart gebracht en aangepakt en wordt niet ingezet op symptoombestrijding. In combinatie met de extra aandacht voor het overtuigen van ouders leidt dit tot een beter passend hulpaanbod voor kinderen en gezinnen.

De PIT aanpak draagt bij aan Transformatie van de Jeugdhulp

De PIT aanpak levert een wezenlijke bijdrage voor de Transformatie van de Jeugdhulp, aangezien hiermee meer wordt ingezet op het vroegtijdig inzetten van vrijwillige hulp voor een moeilijk bereikbare doelgroep waarbij kans op verergering van problemen groot is. Hiermee wordt de inzet van kostbare gedwongen hulp en strafmaatregelen zo veel mogelijk voorkomen.

De PIT aanpak is een goede aanvulling op Haarlems hulpaanbod

In Haarlem bestaat een doelgroep van ongeveer 50 kinderen waarvoor de PIT aanpak zeer geschikt zou zijn. Het CJG bedient een deel van deze doelgroep, maar bereikt een ander deel van deze doelgroep nog niet. De PIT aanpak met de extra tijd en aandacht voor het motiveren van ouders en kinderen i.c.m. de uitgebreide screening is een goede aanvulling op het Haarlems aanbod.

De PIT aanpak is goed te implementeren in Haarlem

De PIT methodiek is goed beschreven en wordt met onderzoek van de Universiteit van Leiden nog verder doorontwikkeld. De PIT aanpak is daarmee goed overdraagbaar naar Haarlem. Betrokkenheid van het PIT Amsterdam is hierbij van belang voor het overbrengen van de ontwikkelde kennis over en ervaring met de PIT aanpak. En een integrale implementatie van de PIT aanpak met de 3 onderdelen (motivatie, screening en uitvoering) en specialistische PIT medewerkers is van belang voor een effectieve aanpak voor deze doelgroep. En betrokkenheid van de Universiteit van Leiden is van belang voor het uitvoeren van de screenings, voor het monitoren van de effectiviteit van de PIT aanpak en voor het bijsturen van de PIT aanpak o.b.v. wetenschappelijk onderzoek.

De PIT aanpak zou onder te brengen zijn bij het CJG, aangezien zij een deel van deze doelgroep reeds bedienen en zij goede contacten hebben met de basisscholen. Er zijn echter ook goede alternatieven, met een outreachend karakter, die nog onderzocht worden.

2. Vervolg

De PIT aanpak is een goede aanvulling op het bestaand aanbod voor jeugdhulp in Haarlem. De ervaring in Amsterdam is dat een investering binnen enkele jaren een besparing oplevert op de kosten van de jeugdhulp.

De totale PIT doelgroep in Haarlem bestaat uit ongeveer 50 kinderen. De kosten voor het volledig uitrollen van deze aanpak in Haarlem bedraagt ongeveer €400.000.

In de programmabegroting voor 2020 is een investering van €150.000 opgenomen (onder beleidsveld 2.2 Voorzieningen Jeugd) om te starten met 2 PIT medewerkers in Haarlem Oost en Schalkwijk. Hiermee kunnen 20 kinderen/gezinnen bediend worden. Deze PIT aanpak zal dan in samenhang met het project 'Doorbraak in gezinnen met complexe en meervoudige problematiek' uitgevoerd worden (zie ook Voorstel SD 6 in bijlage 'Uitwerking taakstellingen' bij Programmabegroting 2020). De verwachting is dat beide projecten een netto besparing opleveren van €120.000 in 2021 tot €200.000 in 2024.

3. Bijlagen

1. *PIT aanpak, Verkenning Haarlem 2019*
2. *In de Nesten, GGD Amsterdam 2012*
3. *Financieel Rendement PIT, Gemeente Amsterdam 2013*
4. *Voortgangsrapportage Screening, Universiteit van Leiden 2015*